DÉLMAGYARORSZÁG

SZEGED. Szerkesztőség: Somogyi ucca 22. I. em. Telefon: 23-33. - Kiadóhivatal, könyvkereskedés és fegyiroda Aradi ucca 8. Telefon: 13-06. - Nyomda: Löw Lipót ucca 19. Telefon: 26-34. Táviratl és levélcim: Délmagyarország Szeged.

Csütörtök, 1931 február 12

Ára 16 fillér

VII. évfolyam, 34. szám

ELŐFIZETÉS: Havonta helyben 3.20, vidéken és Budapesten 3.60, külföldön 6.40 pengő. - Egyes szám ára hétköznap 16, vasár- és ünnepnap 24 fill. Hirdetések felvétele tarifa szerint. Megjelenik hétfő kivételével naponta reggel.

A kulturfölény leépitése

Alig értek véget az ünnepségek, amelyek világra szólóan hirdették az egyetemi épitkezések zárókövének kulturális jelentőségét, melyek halomba hordták össze a babért és a tömjént, alig értek parthoz utolsó hullámgyürüi az őszi fényes ünnepségeknek, máris leérkezett a miniszteri leirat, amelyik korlátozta a klinikákra felvehető betegek számát. Nem akarunk arról szólni, hogy a korlátozott beteglétszám nem jelenti-e a taneredmények korlátozását, — mindenesetre korlátozását jelenti azonban annak a szolgálatnak, melynek elvégzésére a város egészségügyének terén a klinikák hivatottak lennének. Amikor a város áldozatait elkérték, nem a lecsökkentet klinikai befogadóképesség adatait vették érte a serpenyőbe. A város nemcsak az egyetemért, de a közegészségügyért is hozott áldozatot, a város polgársága a közkórház kibővitésének megtakaritott költségeire számolta el jelentékeny részét az egyetemért hozott áldozatoknak s most azt kell látnia, hogy — *causa data, causa non secuta* — igen jelentékeny részben jogcimvesztett lett az a mérhetetlen áldozat, amit a klinikákért hozni kénytelen volt.

És nem régen értek parthoz utolsó gyürűzései annak az ünnepségnek is, melyet az ötezredik tanterem megnyitása valóban nagyszerü és ünneplésre méltó jogcimül szolgáló alkalma nyujtott s máris azt kell hallanunk, hogy harminc osztályát szüntetik meg a szegedi elemi iskoláknak s tizenhat tanitó veszti el állását. Addig épitettük az iskolákat, amig azt kell hallanunk, hogy több az iskolánk, mint amennyire szüksége van az országnak s mindenesetre több iskolánk van, mint amennyit fenn tudunk tartani.

A kereskedő, ha megbukik, bezárja a boltját. De miért kell bezárni a klinika betegszobáit és miért kell bezárni a szegedi iskolák harminc osztályát? Amig a nemzet él s amig az ország terheket tud viselni, megbukhatik-e az az ügy, melyet a klinikák betegszobáinak s az elemi iskolák tantermeinek kell szolgálniok? Tiz esztendőn keresztül azt hallottuk, hogy nem karddal és nem háboruval, de kulturfölénnyel kell harcolnunk az elvesztett országrészek s a veszendőbe induló elszakadt magyarság visszaszerzésére. Szabad-e takarékosság cimén most már nem a kultura lukszuskiadásait lefaragni, hanem a kulturfölény forrásait betömni? Szabad-e takarékoskodni ott, ahol tanitani és gyógyitani kell, ahol a testnek és léleknek magyar fajvédelmét kell szolgálni. Lehet-e az, hogy harminc szegedi osztályt becsukjanak s leszállitsák a klinikák beteglétszámát takarékosság cimén akkor, amikor fizetéseket kell eszközölni az optánsok kielégitésére hivatott B-kasszába? Hány tételt, hány cimet, hányféle összeget kell törölni a költségvetésből addig, amig sor kerülhet a klinikák beteglétszámának csökkentésére s az elemi iskolák osztályainak bezárására?

A magyar kulturfölény nevében kell tiltakoznunk a takarékosságnak ez ellen a módja ellen. A szegedi egyetemen felállitották a világnézeti katedrákat és betöltötték az ujonnan szervezett világnézeti professzori állásokat. Az egyetemi tanári állásokat szaporitják s beteglétszámot csökkentik. Mire van inkább szükség, arra, hogy világnézeti szempontok kielégitése tanulmányi célok betöltése nélkül, tehát szükségtelenül és felesleges költségeket okozóan szaporitsa a tanárok számát, vagy arra, hogy a klinikák necsak tanitsanak, hanem gyógyitsanak is és gyógyitsanak olyan mértékben, amilyen mértékben igérték a gyógyitást a város áldozatainak vállalása hősi idején. A magyar kulturfölény jövőtépitő s nemzeti erőt konzerváló programja követeli talán azt, hogy szaporitsák a világnézeteknek megfelelően az egyetemi katedrák számát, de szélnek eresszék takarékosság jogcimén a tanitókat?

Lehet-e az, hogy amikor a város évi két-háromszázezer pengőt fizetett a házikezeléses szinház üzemének fentartásáért, ugyanakkor a szegedi néptanitókat szélnek kelljen ereszteni, mert nincs pénz a fizetésükre? Mit gondolnak: a magyar kulturának a néptanitó nincs olyan értékes tényezője, mint a táncoskomikus, vagy az operettbonvivan? A polgármester harcolt azért, hogy a kórház házikezelését megszüntesse s harcolt azért, hogy a szinház házikezelését fentartsa. *Ez* az a kulturpolitika, amiért lelkesedni lehet és áldozni szabad? Mit tett a polgármester azért, hogy ne csökkentsék a szegedi klinikák beteglétszámát s ne eresszék a szélnek a szegedi tanitókat? Tesz-e ezért annyit, mint amennyit egyetlen szinész szerződéséért vonakodás nélkül megtett? Ki álljon utjába annak a rombolásnak, ami ebben a városban a magyar kulturfölény századokra szóló intézményeit fenyegeti?

Nemzetközi bizottságot a háborus bünösség kérdésének tisztázására!

Két német parlamenti párt indítványa a birodalmi gyülés előtt

(Budapesti tudósitónk telefonjelentése.) Berlinből jelentik: A centrum- és a néppárt szerdán inditványt jegyzett be a birodalmi gyülés elé, amelyben inditványozzák, hogy **a birodalmi gyülés hivjon össze nemzetközi bizottságot a háborus bünösség kérdésének tisztázására.** Az inditvány szerint Németország **kényszer nyomása alatt irta alá a versaillesi szerződést,** amely leszögezte, hogy **Németország felelős a világháboruért.** De Németország sohasem ismerte el, hogy valóban a német nép okozta a háborut. Sürgősen tisztázni kell azokat az eseményeket, amelyek a világháboru kitörésére vezettek és ezt a feladatot **az okmányozó történelem igazságkereső eszközeivel** kell megoldani. **Németország az egyoldalu megbélyegzés törlését kéri és ezért pártatlan szakértőkből álló nemzetközi bizottság összehivását inditványozza** és kéri, hogy a birodalmi kormány a legsürgősebben tegye meg a lépéseket, hogy a nemzetközi szakértő bizottságot mielőbb összehivhassák.

Borzalmas bányakatasztrófa Kinában

3000 munkás a romok alatt

(Budapesti tudósitónk telefonjelentése.) Pekingből jelentik: Elkésve érkező jelentések szerint a mandzsuriai *Fu-Shun* bányatelepen *borzalmas katasztrófa történt.* A bányatelep *beomlott és eltemette a tárnákban dolgozó 3000 munkást.*

A három nap óta folyó mentési munkálatok során eddig *összesen 34 holttestet hoztak fel a tárnákból* és nem erősitik meg, hogy többezer bányászt temetett volna el a beomlás. Valószinübbnek látszik, hogy azok a munkások, akik a katasztrófa pillanatában a bányában dolgoztak, *kivétel nélkül életüket vesztették.*

Revolveres merénylet a bécsi cseh követségen

Egy volt cseh ügynök megsebesitette a követség egyik titkárát

(Budapesti tudósitónk telefonjelentése.) Bécsből jelentik: *Zaicek* cseh követségi titkár ellen elkövetett merényletről a következőket jelentik: A tettes, *Zetka* Gottlieb 66 éves állásnélküli kereskedő, cseh állampolgár, ma délben bejelentette magát a követségen, ahol a titkár fogadta.

Alig hogy Zetka a szobába lépett, *több revolverlövés hallatszott.* Zaicek titkárnak még volt annyi ereje, hogy kiáltozorgott a folyosóra és segitségért kiáltott. A mentők részesitették segélyben és megállapitották, hogy *egy golyó a koponyájába hatolt és ott megakadt.* A merénylő, aki elmeháborodott benyomását kelti, fantasztikus meséket adott elő a cseh állammal szemben fennálló vagyonjogi követeléseiről. Megállapitást nyert, hogy egyizben már elmegyógyintézeti kezelésben állott.

Bécsből jelentik: Zaicek-Hornszky titkár tul van a veszélyen és ha komplikációk nem állnak be, a sebesült felgyógyulása biztosra vehető. *A követségi titkár balszemét örökre elveszti,* ezt a félszemét szerdán délután kioperálták.

Zaicek-Hornszky délután eszméletéhez tért és már látogatókat is fogadott. Elmondotta a titkár, hogy *merénylőjét már régebben ismeri,* sokat járt a követségre, hogy érvényesitse követeléseit; elmondotta azt is, hogy *Zetka kémügynök volt a cseh követség szolgálatában* és ebből származó követeléseit